

AVTOMATIZACIJA NABAVE SERIJSKIH PUBLIKACIJ V CTK

Lidija Vodopivec, Centralna tehniška knjižnica
Univerze v Ljubljani

UDC 050:007.5:02

Povzetek

Prispevek govori o serijskih publikacijah v Centralni tehniški knjižnici Univerze v Ljubljani. Poda zgodovinski pregled avtomatizacije obdelave, sedanje stanje avtomatizacije s stalnimi zahtevami in težnjami po izboljšanju delovnih postopkov ter nakaže tekoče akcije glede nabave.

UDC 050:007.5:02

Summary

The article deals with serials in the Central Technological Library of the University of Ljubljana. It gives a brief history of first attempts of serials automation, the present achievements and handicaps of handling serials and describes some ongoing processes. It indicates some possible future solutions.

Uvod

V Centralni tehniški knjižnici Univerze v Ljubljani skrbi revijski oddelek za vse segmente nabave in obdelave serijskih publikacij (dalje: revije), razen: Oddelek za Izposojno skrbi za dejansko izposojno ter skladišča revij, Indok in SIC za graditeljstvo skrbita za tematsko obdelavo, Računovodstvo izvaja plačila in Medknjižnična izposoja izvaja medknjižnično izposojno revij iz fonda CTK.

Revijski oddelek tako izvaja predakcesijo in akcesijo, inventarizacijo, obdelavo revij, izvaja naročila, odpovedi revij, reklamira nedobavljeno gradivo, izdeluje sezname, vnaša predmetne oznake, UDK skupine, postavitveno skupino, skrbi za šifrant revij, išče in vnaša impact factor, izdeluje in lepi nalepke, izvaja interno kroženje revij, nosi revije po oddelkih, v prosti pristop in v skladišče, ureja prosti pristop in na začetku leta premakne cca. 7500 zvezkov iz prostega pristopa v skladišče, pripravlja in postavlja tematske razstave ter skrbi za ogledno zbirko revij.

Poleg tega je koordinator za tehniški krog in ažurira ter vnaša podatke za trenutno 44 pasivnih knjižnic.

Zakaj tako naštevanje? Zaradi enostavnega razloga: vso to količino dela bi bilo nemogoče izvajati ročno in zdi se mi neobvladljivo, če bi vse te naloge izvajali ločeno drugo od druge. Edini način, da revijo "napol ukrotiš", je, da je vse na enem sistemu, ki naj bi bil čimbolj povezan in naj bi omogočal veliko fleksibilnost.

V članku poskušam zato navesti najbolj pomembna dela in pokazati, kako jih poskušamo obvladati s COBISSom, ki ima vse te naloge v večji ali manjši meri vgrajene, se stalno razvija in - hvala, da ga imamo!

I. Pregled avtomatizacije revij v CTK

Leta 1972 je CTK začela z vnosom podatkov revij CTK na magnetne trakove in s pripravo na izdajo centralnega kataloga serijskih publikacij, ki je v mikrofiš obliki izšel 1984. leta. Računalniško obdelavo je za CTK izvedel Računalniški center Save Kranj, ker za tako delo CTK sama ni imela niti opreme niti kadrov, čeprav se je vodstvo zelo potegovalo za nabavo opreme. Ta katalog se je uporabljal največ pri dajanju informacij tako uporabnikom kot za potrebe medknjižnične izposoje, pri koordinaciji nabave tujih revij ter, iz te izhajajoči lastni nabavi.

Ko je oddelek leta 1989 končno dobil lasten PC, pa teh podatkov ni bilo mogoče prenesti na PC. Se ne da, ni možno, žal ne gre, so bili najpogostejši odgovori pristojnih.

V letu 1987 se je začel poskus zgraditve čisto novega sistema za poslovanje celotne hiše - Poslovno informacijskega sistema CTK, ki naj bi CTK povsem avtomatiziral. Sistem je bil sprejet kot tehnična inovacija, v CTK pa je bil izveden le poskusno. Iz priprav nanj smo se naučili precej koristnih stvari, vendar je CTK zaradi tega kasneje kot bi sicer pristopila k Vzajemnemu katalogu.

Zato smo vse delali še naprej klasično in po kartotekah: matični, kartoteki dobaviteljev, kartoteki za kroženje, kartoteki mikrofišev; knjigah: signaturni, inventarni, knjigi računov; kataložnih listkih: vodimo katalog fonda CTK, centralni katalog za tehniko; tipkamo in nato do/ nad/ prepisujemo, zaradi narave revij nikoli ažurne sezname; na ostalih vsemogočih ročnih pomagalah in ročnem štetju izposoje revij po zadolžnicah iz Čitalnice?

Izbire ni bilo. Na PCju smo začeli tvoriti lastno "bazico" revij v DOSu in sicer najprej le za tekoči dotok. V to odkrivanje Amerike spadajo prvi, danes komični, tedaj pa živce parajoči poskusi izdelave uporabnega izpisa tekočih revij v CTK za lastno evidenco (katalogizacijo, izpis naročil dobaviteljem, seznam darov/zamen, izpise mesečnih reklamacij, Seznam naročenih revij in končno Seznam za koordinacijo).

S tako boleče pridobljenimi izkušnjami in predosnovnimi znanji in nato s prihodom novega človeka v AOP smo prišli do nekaj izdaj zelo uporabnih in lično tiskanih seznamov tako tekočega fonda CTK kot tekočega fonda knjižnic v tehniškem koordinacijskem krogu. Uporabljali smo ju za lastne potrebe nabave, izposoje in medknjižnične izposoje kot tudi za prodajo po celi Sloveniji in takrat Jugoslaviji.

S pojavom Vzajemnega kataloga oz. sedaj Cobissa pa je bilo najprej rečeno, da bomo naše sproti ažurirane in že precej obsežne podatke enostavno prenesli na VK, a ni šlo. Premajhna baza za konverzijo. In nekaj fonda smo že imeli vnešenega na VK (prvi vnosi revij so iz leta 1989). Tudi prenosa podatkov iz Raziskovalca CTK ni dobila, tako da smo morali vse zapise kopirati ali pa popolnoma na novo vnesti in to v času, ko za revije ni bilo še nobenih tečajev vnosa in ko baze ISSN na Atlasu še ni bilo. Sestanki in seminarji za monografsko gradivo so že bili in bila sem celo na nekaterih, kjer pa so vse njihove probleme obravnavali v zame nerazumljivem jeziku. Na osnovi izmenjave mnenj in izkušenj pri vnosu knjig v Knjižnem oddelku CTK smo najprej vnesli v VK 600 monografij, nato pa pričeli z vnosom revij na lastnem oddelku.

Kdor je med prvimi, ima sicer določene prednosti - in CTK je bila med prvimi, ki so šli na ta sistem. Ima pa to tudi slabosti, saj na začetku ne veš točno, kaj sploh potrebuješ in kako naj bi vnešeno dobil iz sistema še za kake druge potrebe, ko se pravila stalno spreminjajo in izboljšujejo in ko delo zahteva vedno več. In potem ugotoviš, da stvari niso neuresničljive!

Malo potem, ko smo se v CTK že odločili za COBISS in že želi prve rezultate svojega dela, se je začela razvijati tudi baza TRIP. Ker na dveh bazah hkrati fizično ne bilo možno voditi tako katalogizacije kot vnosa podatkov o zalogi revij, je prišlo nekoč le do dogovora, da se na TRIP prenašajo naši podatki s COBISSa in se potem občasno ažurirajo. Resnično pa to ni zaživel in tako so sedaj na TRIPu le podatki o bazah ter CD-ROMih, ki jih prejema CTK. Vsi ažurni podatki pa so le na COBISSu oz. OPACu.

II. Sedanje stanje avtomatizacije revij v CTK

Glavna evidenca (ne sicer čisto in izključno edina, ker nekaj še vodimo na Paradoxu in imamo še kako knjigo, fascikel, "evidenčico") je COBISS. Če COBISS ne "dela", "nimamo kaj početi", ker je vse povezano z njim.

V oddelku uporabljamo vse programe za revije, za katere vemo in jih znamo uporabljati, poslužujemo pa se tudi ostalih segmentov, ki nam lahko pomagajo pri obvladovanju revij (npr. CIRCTK za kroženje revij ali COR... za potrebe nabave, ne le koordinacije).

1. Katalog revij, fond CTK

Vso katalogizacijo/prekatalogizacijo novega in novo naročenega fonda ter retrospektivni vnos delamo izključno na COBISSu, z bazo ISSN na ATLASU kot neprecenljivo, a ne povsem zanesljivo in ažurno pomočjo. Kataložnih listkov za revije ne tiskamo že nekaj let, listek, napisan na roko z največ 8 podatki je za to, da nanj kolegice iz Indoka in SICa dopišejo UDK, gesla in postavitveno grupo za novo pridobljene ali vsebinsko zelo spremenjene naslove.

Baza se na ta način dnevno ažurira in s tem se tvori oz. stalno ažurira tudi katalog revij CTK. Čisto prava (pol/letna?) redakcija baze pa nas še čaka. Vnesli smo skoraj vso zalogo revij (čez 3000 naslovov z več kot 430.000 zvezki), ostanek retrospektive pa naj bi bil vnešen do konca naslednjega leta.

2. Katalog revij, fond pasivnih knjižnic tehniškega kroga

V bazi CTK je trenutno 44 pasivnih knjižnic tehniškega kroga. Te so v testni bazi ali preprosto nimajo ne kadrov ne opreme, nekatere pa verjetno nikoli

ne bodo na COBISSu. Zanje vnaša podatke CTK in sicer ob letnem ažuriranju, za tiste, ki koordinirajo, pa še za potrebe koordinacije. Ta katalog se ažurira do dvakrat letno glede na podatke, ki nam jih posredujejo knjižnice.

3. Katalog revij, zbirka oglednih revij

To so ogledne revije (posamezen/ni izvod/i) določenega naslova (rs=sc*). To gradivo naprosimo od tujih založnikov ali jih dobimo kot ponudbo v hišo. Točen status revije je razviden tako na maski COBISSa kot tudi v OPACu. Na COBISSu je to gradivo vnešeno kot bistveni del predakcesije in poskus obvladati množice novih naslovov revij. S pomočjo oglednih revij tvorimo razstave (tedenske za CTK, dvo/mesečne za uporabnike CTK: novi naslovi ali tematske), jih izposojamo, tudi preko mednjižnične izposoje in pri ogledu teh revij pride do predlogov za naročilo. Veliko ljudi pa si revijo ogleda z namenom, da bi v njej objavljali svoje prispevke.

III. Predakcesija

1. Nakup

Zbiranje podatkov o revijah, predlogi, pregled ogledne revije, naročilo. Informacije o zanimivih naslovih dobimo v prvi vrsti iz cca. 4000 posameznih katalogov, prospektov, ponudb; pregledovanja raznih baz podatkov o revijah in JCRja, ter predlogov s strani sodelavcev, drugih knjižnic, univerzitetnih profesorjev, kolektivnih članov CTK. To množico podatkov obvladujemo delno z vnosom podatkov v COBISS in sicer v primeru, da prosimo oz. dobimo ogledno revijo in potem, ko jo dejansko naročimo.

Že pri vnosu oglednih revij vnesemo poleg UDK, predmetnih oznak, cene, tudi ev. dobavitelja v šifrant dobaviteljev revij, tako da pri pripravi naročila dodamo oz. prenesemo le nekaj podatkov in naročilo je pripravljeno. Naročilo: vnos 997vwx2 ter odgovarjajoči podatki v 998, program pa sam sortira naročene naslove v okviru enega dobavitelja. Šifrant sam se skoraj dnevno ažurira, zato je velika pridobitev, da lahko v šifrantu hkrati dela le en človek in s tem ne pride do ev. izgube podatkov.

Z neko novo oznako v 998e (predlog za naročilo, nerealiziran predlog za naročilo,...) in v kombinaciji s programi COR bi delo v predakcesiji precej izboljšali.

Izpisi za potrebe nabave

Letos poleti je IZUM instaliral popolnoma nove podprograme pri Izpisih za potrebe nabave in sicer avtomatičen izpis za naročila revij, naročila oglednih

izvodov, poizvedbe. S tem programom nam je prihranjenega neverjetno veliko zamudnega dela glede na naš obseg naročil in število dobaviteljev in pri nabavi nam to predstavlja eno največjih pridobitev doslej. Slovenski dobavitelji / založniki dobijo obrazec v slovenščini, ostali pa v angleščini.

Do sedaj smo naročila pošiljali v glavnem po faxu, ostalo po pošti. V dopolnitvi tega programa bi sedaj radi, da program loči naročila, ki bi šla preko maila, preko modem faxes ali v končni fazi, če prejšnjih dveh možnosti ni ali se kje kaj zatakne, po pošti. Ker je to obsežnejša stvar, verjetno letos naročila še ne bodo šla na ta način. Pojavljajo pa se tudi že Internet naslovi. Kako pa z njimi?

Izpisi za potrebe izposoje (CIR103)

Za potrebe nabave oz. odpovedi in za koordinacijo dobimo iz Seznama najbolj iskanega gradiva podatke, kolikokrat je bil naslov v tekočem letu izposojen. IZUM je v septembru za revije dodal v izpis tudi ISSN številko. Proučujejo možnost sortiranja po naslovu oz. ISSN revije - dopolnjen ta segment ali kreiranje novega, namensko za potrebe nabave.

2. Darovi

Podarjenemu konju naj bi se ne gledalo v zobe - tako misli nekaj darovalcev revij, zato naj bi darov ne "reklamirali" niti naj ne bi "prijazno povprašali" za razlog, da nečesa že 2 leti ali še več nismo dobili in so s tem naše evidence dokaj nepopolne. Letos je npr. CTK prvič kot pomoč Vzhodu dobila po vrednosti sredstev precej radodaren dar revij, vendar so bili bibliografski podatki na ponudbi dokaj pomanjkljivi (rezultat je tudi slab vnos v katalog), prve zvezke smo dobli šele sredi aprila, vseh naslovov še do septembra ni, fond ni kompleten, nekateri naslovi so za 1994, dar naj bi prišel le za leto 1995. Za revije je to izključno premalo, sploh ker teh naslovov CTK za naprej po vsej verjetnosti ne bo mogla naročiti.

Ostalih posameznih darov v CTK ni veliko, tako da ta segment še ni posebej avtomatiziran. Morda se bo dalo urediti s podprogramom poizvedb ali z nekim novim, podobnim naročilom oz. reklamacijam.

IV. Akcesija

Akcesija je v CTK že precej avtomatizirana, se pa še stalno dopoljuje in razvija. Od predakcesije imamo vnešene 997vw2x, morda še 997n, nato podatke le dopolnjujemo glede na to, kaj se z revijo dogaja.

1. Vnos prejetega gradiva

Vsak prejeti zvezek (letos do septembra prejetih preko 9000 številko) vnesemo v polje 997. Izjema so CDji z updati (ponekod vračamo stare verzije) in dnevno časopisje, kjer vpišemo le prvi prejeti zvezek. Pri mikrofiših vpišemo en zvezek, da ima ta zvezek 453 posameznih mikrofišev, pa iz polja 997 ni razvidno. Te tri izjeme so štete v statistiki prirasta gradiva kot 1 enota. Za prvi prejeti zvezek tekočega leta in za kompletacijo vpišemo inventarno številko (avtomatični števec), datum inventarizacije; damo novo signaturo oz. jo prenesmo iz prejšnjega leta ter vnesemo letnik, leto in zvezek (997fdjkm). Če je zvezek ali dodatek tematski, vnesemo še naslov v 997h. In putinv za izpis nalepke. Preverimo še podatke v 998. Če dobimo s prvo prejeto številko revijo prvič v roke, preverimo in dopolnimo ves zapis: bibliografske podatke, dodamo gesla, UDK, skupino, signaturo,...

Za vse ostale prejete zvezke tekočega leta ali za nazaj vnesemo le zvezek ter v nekaj potezah pripravimo podatke za nalepko. Od junija 1995 je vnos podatkov za izpis datoteke še posodobljen in omogoča zelo hiter vnos.

2. Statistika dotoka

Program izračuna število vseh prejetih naslovov /letnikov /zvezkov za določeno leto, za retrospektivo, del ali celoten fond ter kompletacijo. Statistične preglednice za določene, vnaprej definirane zahteve, pa bomo začeli uporabljati letos.

Nerešen problem ostaja "neprava kompletacija" - zvezki, ki pridejo za nazaj in niso kompletacija (lani je tako "zmanjkalo" 800 zvezkov). Sedaj rešujemo to s tem, da še ročno štejemo prejeta gradivo v tekočem letu. Da bi dobili ta podatek iz COBISSa, bi morda morali vse tako prejete zvezke kako dodatno označiti (tudi zato, ker vnašamo še retrospektivni fond). Ena slabših rešitev je, da bi imeli točen podatek za dve leti nazaj.

3. Kroženje revij

Tekoče zvezke revij obdelamo in preden gredo na svoje stalno mesto, gredo v kroženje: za SDI informacije (v Indok oddelek v okviru Kolektivnega članstva CTK; za SDI informacije (v NUK za Signalne informacije iz bibliotekarstva) in za strokovno, "browsing" oz. lastno izobraževanje delavcev CTK. Poskus, da bi bil vsak naslov 1 teden na razpolago vsem v knjižnici v interni čitalnici, ni uspel, čeprav bi s tem skrajšali rok, ko pride revija na svoje stalno mesto.

Dnevnega časopisja za uporabnike ne vpisujemo in gre takoj v čitalnico ter ni vodeno ne pod kroženjem ne v nobeni statistiki.

Trenutno je v kroženju cca. 500 naslovov tekočih revij. Od tega gre takoj na oddelke, kjer ostanejo, 46 naslovov, ki v statistiki kroženja oz. izposoje niso beleženi, ker 997p (še) ne predvideva takega primera. Tu gre v glavnem za CD-ROMe in referenčno gradivo posameznega oddelka. Ostali naslovi gre do (praviloma) za dva dni na enega do 7 oddelkov (s tem, da na oddelku lahko revijo pregleduje eden ali več ljudi).

Do 1995 smo to vodili ročno. Nato smo začeli delati to v okviru Izposoje (CIR), do posvetovanja pa bomo že uporabljali novo verzijo programa, ki omogoča zelo elegantno, hitro in točno beleženje kroženja. Beleži se tako statistika izposoje kot izpis opominov zamudnikom in v vsakem trenutku se ve, kje je revija.

4. Inventarna knjiga

Za revije in gradivo na računalniških medijih imamo dve inventarni knjigi: nakup in dar. Inventarno knjigo tvorimo tako, da pri vnosu fonda vpišemo inventarno številko in datum inventarizacije. Vse ostale podatke, ki se izpišejo v inventarni knjigi, pa dobimo iz vnosa katalogizacije in vnosa ostalih podatkov v 997.

Inventarna številka je potrebna pri statističnih preglednicah prirasta gradiva. Zaradi izdelave teh preglednic dajemo sedaj vsakemu novemu letniku novo inventarno številko in to ne več na način 699500183.1, ker tak vnos ovira izdelavo statističnih preglednic. Inventarna številka služi tudi za izposajo posamezne številke revije.

Trenutno sedanji način vnašanja inventarne številke in izgled inventarne knjige, ki si jo sicer knjižnica lahko prilagodi, popolnoma zadošča.

5. Signaturna knjiga

Signatura v 998d velja za ves fond določenega naslova, v 997d pa velja za tekoče leto. Na nalepki so podatki iz obeh signatur.

Signaturna knjiga še ni avtomatizirana, ker pa je letni prirast novih naslovov v najboljšem in izjemnem slučaju tja do 200, to niti ni tako zelo bistveno za naše delo. Bo pa urejeno do konca leta.

6. Nalepke

natisnemo in nalepimo na revije. Z nalepke je razvidna nadaljnja pot revije: kroženje po oddelkih, takoj na stalno mesto na določenem oddelku, v prosti pristop ali v skladišče oz. kombinacije teh štirih variant ter končna postavitev revije: prosti pristop z navedbo grupe, oddelek, skladišče. Nalepka je sesta-

vljena tako, da revijo v skladišču lahko postavimo po abecedi ali po signaturi. Letos je bilo natiskanih že 9000 nalepk za revije. Inventarna številka, izpisana in kot črtna koda, služi za beleženje kroženja in izposoje.

Vnos podatkov, priprava za izpis in izpis je tako avtomatiziran, da trenutno kakih dodatnih želja ali potreb po spreminjanju ni, le kvaliteta nalepk in skupni printer za nalepke občasno nagajata; rešitev je v CTK v popravilu ali nakupu novega tiskalnika.

7. Računi

Vpis datuma in številke računa, vsote v tuji valuti ter ko je gradivo plačano, še vpis tolarske vsote v 997 (letos 389 računov za 1256 revij). Vnos cene v 9983 za potrebe koordinacije in nabave.

Na PCju vodimo s Paradoxom knjigo računov - dobavitelji, število naročenih revij, način nabave, plačila (za nazaj, za tekoče leto, avansi, za naprej). Trenutno je to naš najboljši zanesljiv vir finančnih podatkov.

Avtomatizirane "Knjige računov" na Izpisih še nimamo (trenutno iščemo podatke, kdo to ima in kako deluje); morda bomo te finančne podatke lahko dobili iz statističnih preglednic, najboljši pa bi bil nov program, podoben programom za koordinacijo, le da bi jemal podatke iz 997 in imel možnost ukaza "select". Za potrebe nabave si delno pomagamo tudi z ukazom "find" ter ogromno s programi za koordinacijo nabave, najbolj s COR1 in COR3. Tudi vnos dobropisov še ni rešen, ni pa to pereč problem, ker jih ni veliko.

8. Reklamacije

Reklamacije delamo vse delavke oddelka sproti (ko opazimo, da je reklamacija potrebna) in mesečno, ko pregledamo ves tekoči fond (reklamacije za kak zvezek iz prejšnjega leta so pa že vnešene). Princip je, da se gre v zapis le, ko vnašamo spremembe (črtamo prejete zvezke) oz. dopolnimo (reklamiramo dodatne zvezke; za podatke, kje sprememb ni, pa nam v zapis ni treba iti).

Postopek mesečnega pregleda vseh tekočih naslovov in potem vnos dejanske reklamacije pa je še vedno zelo zamuden. Nakazane so bile rešitve, verjetno bo to treba rešiti programsko. Npr. tako, da bi pregledovali bazo, vnesli v zapis reklamacijo, shranili zapis in nadaljevali pregled tam, kjer smo ostali ter postopek ponavljali. To bi bila pomembna pridobitev za mnoge podobne zagate.

Z izpisom samim ni nobenih težav. Avgusta 1995 smo na laserskem tiskalniku natisnili reklamacije v 10 minutah : 72 dobaviteljem, 462 naslovov revij,

cca. 900 posameznih reklamiranih zvezkov (na navadnem tiskalniku traja ta postopek cca. uro in pol).

Do sedaj smo uporabljali program Izpisi: izpisi za potrebe nabave : reklamacije, ki je stvar že zelo dobro izpeljal. V teku (verjetno bo izvedeno že do posvetovanja) pa je nova verzija reklamacij, ki naj bi postopek še olajšala. Da bi program avtomatično predvidel, kaj in kdaj naj reklamira, pa je oreh, za katerega vemo že dolgo, pa ga ni mogoče streti.

9. Odpisi

Trenutno izločanja gradiva ni veliko, po vnešenih podatkih omogoča program Izpisi: Odpisi, tiskanje teh podatkov v podobni obliki kot je inventarna knjiga. Trenutno program popolnoma zadošča.

10. Sezname

Sezname tvorimo sami glede na vsakdanje potrebe - za lastno delo: tematske, kontrolne, naročilne, odpovedne, za prirast, odpisne, postavitvene, o naslovih v kroženju, o predlaganih naslovih, po impact factorju oz. skoraj vse, kar si lahko zamislimo. Včasih imamo sicer težave, da dobimo iz programa tisto, kar dejansko želimo, vendar poskušamo to reševati sami in preko IZUMovega Help deska ali maila, kjer včasih tudi programsko kaj popravijo, dopolnijo, na novo naredijo. Oblikovno lepše sezname dobimo v Izpisih : Bibliografije. Ker letnega prirasta novih revij ni veliko, seznamov iz tega segmenta v nasprotju s Knjižnimi novostmi, ki redno izhajajo, trenutno ne tiskamo. Tako raje uporabimo druge načine tvorbe seznamov. Tudi uporabniki glede na specifične potrebe raje sami definirajo polja, ki bi jih radi imeli na izpisu, še bolj pa velja to za nas same.

11. Predmetne oznake - gesla

Kot sem že omenila, revijski oddelek le vnaša predmetne oznake, določajo pa jih v Indoku in SICu. Seznam gesel tako za kontrole vnosov, pregled uporabljenih gesel ter statistiko dobimo v Izpisih: Seznam predmetnih oznak. V fondu revij CTK je npr. do sedaj uporabljenih 3193 predmetnih oznak, takih, ki se ponavljajo, pa je 16.056.

V. Ažuriranje in koordinacija

Naš lastni fond ažuriramo sproti, t.j. ob opravljanju dnevnega dela, ažuriranje za 44 knjižnic na naši bazi pa do dvakrat letno oz. odvisno od tega, kako nam knjižnice vrnejo ažurirane sezname ali nas sproti obveščajo o spremem-

bah v njihovem fondu (novosti, odpovedi, deziderata ipd.). Letos je bilo že ažuriranih 1150 zapisov.

Ko postane kaka knjižnica aktivna, prenese IZUM podatke te knjižnice na njihovo lastno bazo, v naši pa naredimo kontrolo glede na naš fond in potem te zapise ročno zberemo. Verjetno bi se tu dalo poenostaviti postopek brisanja zapisov.

Za tiste od pasivnih knjižnic, ki koordinirajo, pa dodatno vnašamo podatke glede na dogajanja ob koordinaciji.

Izpisi za potrebe koordinacije

Programne za koordinacijo uporabljamo glede na osnovni namen koordinacije, poleg tega pa kot enega glavnih pripomočkov nabave revij. Podprogramov je 8, za dejansko koordinacijo pa IZUM naredi še posebne izpise revij in gradiva na računalniških medijih.

Pri nabavi pridejo najbolj prav programi COR001 in COR003. COR001 zelo veliko uporabljamo in sicer pri planiranju nabave za naslednje leto, pri tekočih podatkih o okvirnih sredstvih, ki jih knjižnica potrebuje, pri pripravljanju spiska odpovedanih naslovov, deziderat ipd.

Program bi bil še veliko bolj uporaben, če bi bila dana možnost izpisa celotnega naročenega fonda - naročil in deziderat skupaj. Če pa bi instalirali možnost "select", bi se uporabnost nesluteno povečala. Le nekaj primerov: koliko sredstev porabimo za revije z določenega strokovnega področja (675b); kolikšna vsota gre za revije, ki imajo impact factor (959) v primerjavi z ostalimi revijami, ki IF nimajo; koliko sredstev bi pridobili, če odpovemo te in te naslove (992b); kolikšna je vsota predlogov za naročilo (992b) ipd.

VI. Zaključek

Pri revijah je že veliko stvari avtomatiziranih, v teku so dopolnjevanja, določene stvari bi bilo potrebno razširiti in še bolj prilagoditi naravi revij (statusi npr.). Veliko je odprtih vprašanj, ki terjajo nov pristop in novo programsko rešitev. Povezav med posameznimi segmenti je veliko, za obnavljanje revij pa bi jih bilo treba še več. Pojavljajo se nove komunikacijske možnosti (kako bi izkoristili Internet, npr.). Še revij na CD-jih se nismo dobro navadili (ISSN bodo menda dobile), ko se pojavljajo že elektronske revije. Kako jih "katalogizirati", nabaviti, kako bo z avtorskimi pravicami in kako bomo to spremljali v knjižnicah? Dela za nas in še več za IZUM očitno ne bo zmanjkalo!

Literatura:

1. COBISS/Izpis, priročnik za uporabnike. Maribor, 1993
2. COBISS/Katalogizacija, priročnik za uporabnike. Maribor : IZUM, 1993
3. COMARC/H format. Maribor: IZUM, 1993
4. 40 let dela za univerzo in gospodarstvo : 1949 - 1989. Ljubljana : Centralna tehniška knjižnica Edvarda Kardelja v Ljubljani, 1989. pp.36 - 63.